

JO NESBØ

Illustrato da Per Dybvig

Časovaňa doktora Proktora

Jo Nesbø
Časovaňa doktora Proktora
Ilutroval Peter Dybvig

582 S.r.o. podporila vydanie tejto knihy.

Tento preklad bol vydaný s finančnou podporou NORLA.

This translation has been published with the financial support of NORLA.

Copyright © Jo Nesbø, 2008

Illustrations © Per Dybvig, 2007

Translation © Eva Lavříková, 2012

Slovak edition © IRON LIBRI, 2014

Published by agreement with Salomonsson Agency

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-970750-6-4

Časovaňa doktora Proktora

1. KAPITOLA | POHĽADNICA Z PARÍŽA

V telocvični bolo úplné ticho. Nič sa neozývalo od dvadástich hnedých rebrín. Žiaden zvuk sa neodlepil od starého telocvičného koňa potiahnutého popraskanou kožou. Od ôsmich zodratých lán nehybne visiacych zo stropu nebolo počuť ani ten najmenší šelest. Šestnásť chlapcov a dievčat tvoriacych orchester Dølgenskej školy takisto nevydalo ani hláska. Len bez slova civeli na dirigenta Madsena.

„Pripraviť sa...“ zvolal Madsen, zodvihol taktovku a zamúril na decká cez tmavé sklá svojich leteckých slnečných okuliarov. Madsen sa už dopredu hrozil toho, čo príde. S nádejou v oku pátral po Bulem. Vedel, že ostatní v zbore sa tomuto ryšavému trubačovi posmievajú za to, že je taký maličký. Až príliš maličký. Lenže na rozdiel od nich malo to drobné chlapča hudobný talent a možno ich ešte mohlo zachrániť. Madsen však Buleho nenašiel. Pohľad teda uprel na Buleho jedinú kamarátku Lisu. Lisa hrá v zbore na klarinete a pokiaľ Madsen vedel, ako jediná doma pravidelne cvičí. Bola to malá nádej, ale aspoň to nádej bola.

„... pozor...“

Všetci si priložili hudobné nástroje k perám. Ticho bolo také hlboké, že zvonka do telocvične jasne doliehali zvuky

teplého októbrového popoludnia: vtáčí spev, kosačka, smiech hrajúcich sa sopliakov. V telocvični navyše vládlo šero. A poriadne zošeriť sa ešte len malo.

„... teraz!“ vykrikol Madsen a mávol taktovkou v majestátnom oblúku.

Najskôr sa nestalo vôbec nič. Naďalej bolo počuť len vtáčí spev, kosačku a smiech hrajúcich sa sopliakov. Potom neisto zamečala trúbka. Klarinet nesmelo pípola. Zaznelo opatrné buchnutie do veľkého bubna. Nečakaný úder do malého bubna donútil lesný roh vydesene zabučať. Úplne vzadu niečo tak mohutne zafunelo, až mala Lisa dojem, že po týždni strávenom pod vodou sa nad hladinu práve vynorila veľryba. Ibaže vo všetkom tom dychčaní nebolo kúska melódie. Madsen začínal v tvári očervenievať. Veštilo to prichádzajúci záchvat zúrivosti.

„Tretia – štvrtá!“ škriekal Madsen a švihal taktovkou, akoby to bol bič a žiaci v orchestri otroci pri veslách na rímskych galejach. „Tak poďme, pekne svižne! Toto má byť predsa Marseillaisa, francúzska štátna hymna! Dovoľte jej zaznieť!“

Ale nezaznelo nič. Tváre pred Madsenom len tupo hľadeli do nôt na stojanoch pred sebou alebo mali oči tak tuho zamúrené, akoby sedeli na záchode a tlačili.

Madsen to vzdal a nechal ruky klesnúť. Vtom konečne nabrala dych aj tuba a hlboko a osamelo zatrúbila.

„Stop, stop!“ zvolal Madsen a počkal, kým tuba dych opäť stratila. „Keby toto počuli Francúzi, najskôr by vám dali sťat’

hlavy a potom by vás upálili na hranici! Preukážte Marseillaise aspoň nejaký rešpekt!“

Kým Madsen členov orchestra dával do laty, Lisa sa naklonila k susednej stoličke a zašepkala: „Priniesla som tú pohľadnicu od doktora Proktora. Niečo mi na nej nesedí.“

Odpovedal jej hlas prichádzajúci spoza preliáčenej trúbky: „Mne pripadá ako obyčajná pohľadnica. ‚Pre Lisu a Buleho, pozdrav z Paríža. S pozdravom doktor Proktor.‘ Alebo niečo také, nie?“

„No, áno, ale...“

„Je to vlastne až neobyčajne obyčajná pohľadnica, Lisa. Zvláštne na nej je iba to, že takúto obyčajnú pohľadnicu napísal taký skrz-naskrz neobyčajný chlapík ako doktor Proktor.“

Prerušil ich Madsenov hrmotný hlas: „Bule! Si tam?“

„K službám, seržant!“ zaznelo spoza preliáčenej trúbky.

„Vyskoč nahor, nech ťa vidíme, Bule!“

„Vykonám, ó, veliteľ tej najľúbenejšej hudby a tónov celého vesmíru!“

Spoza notového stojana vyskočilo na stoličku malé ryšavé chlapča. Na tvári velikánske pehy a široký úškrn. Nebol len malý, bol úplný drobček. Vlasy mal nielen ryšavé, ale priam krikľavo červené. Jeho úškrn nebol len široký. Malú hlávku rozdeľoval na dve polhlávky. Pehy neboli len velikánske, ale... ba vlastne hej, pehy boli skrátka velikánske.

„Zahraj nám Marseillaisu, Bule!“ zahučal Madsen. „Predveď, ako sa to má hrať.“

„Ako rozkážu, matka všetkých dirigentov a kráľ vojenských zborov na sever od Sahary a na východ od...“

„Prestaň s tými nezmyslami a spusti!“

Bule začal hrať. Mäkký a teplý tón vystúpil pod strop telocvične a vyletel von oknom do teplého jesenného podvečera. Keď vtáky túto nádhernú hudbu začuli, v zahanbení nad vlastnými piesňami prestali spievať. To si myslela Lisa, keď počúvala, ako jej maličký sused a ten najsamlepší kamoš hrá na staručkej trúbke po starom otcovi. Lisa má svoj klarinet rada, ale trúbka, to je niečo iné. A hrať na nej ani nie je také ťažké. Bule ju už jednu pesničku naučil, konkrétne *Áno, my milujeme*, nórsku hymnu. Samozrejme, nevie ju zahráť ani zďaleka tak dobre ako Bule. Lisa však tajne sníva o tom, že jedného dňa nórsku hymnu zahrá na trúbke pred veľkým publikom. Len si to predstavte! Ibaže predstavy sú len predstavy a sny sú len sny.

„Výborne, Bule!“ zvolal Madsen. „A teraz to rozbalíme spolu s Bulem! Prvá – druhá – tretia – štvrtá!“

A Dølgenský školský orchester to rozbalil. Rozdunel, rozrachotil a rozburácal. Bubny, saxofóny, lesné rohy, zvonkohry aj cimbaly. Znelo to, akoby niekto prevrátil kuchyňu hore nohami a pritom sa zo zásuviek a skriniek všetko vysypalo. Pridali sa veľký bubon a tuba. Celá telocvičňa sa začala otriasať v základoch. Rebrinám sa chveli rebrá, laná sa zvíjali ako v prudkom vetre. Zodraný telocvičný kôň vyskakoval, koľko vládal. Centimeter po centimetri sa posúval k dverám, akoby chcel utiecť.

Keď Marseillaisa konečne doznela, nastalo úplné ticho. V telocvični aj vonku. Žiadny vtáčí spev, žiadne smejúce sa deti. Iba ozvena posledných zúfalých úderov do membrán bubnov dvojčiek Trula a Tryma.

„Ďakujem,“ zastonal Madsen. „Myslím, že nadnes stačilo. Uvidíme sa v pondelok.“

„Je to tak, niečo na tej pohľadnici nesedí!“ nástojila Lisa, keď sa s Bulem poberali domov smerom ku Kanónovej ulici.

V týchto dňoch sa začalo stmievať skôr a to sa im pozdávalo. Obzvlášť Bulemu, ktorý biele letné noci považuje za mierne podpriemerný vynález. Ale teplé jesenné večery, počas ktorých možno hrať schovávačku a občas, naozaj výnimočne, sa vkradnúť do cudzej záhrady na jablká, tie považuje za vynález vynikajúci. Áno, takmer hoden doktora Proktora. Pretože podľa Buleho je profesor najlepší vynálezca na celom svete. Zvyšok sveta si síce myslí, že doktor Proktor

nikdy nevynašiel nič, čo by za niečo stálo, ale čo už oni o tom vedia? Kto napríklad vynášiel najsilnejší prdiprášok na svete? Nevraviac o tom, že doktor Proktor pripravuje najlepší karamelový puding všetkých čias, je ten najlepší priateľ a sused. Navyše naučil Lisu a Buleho, že majú kašľať na to, čo si o nich všetci ostatní myslia. Aj keď si všetci ostatní myslia, že sú poľutovaniahodná partička trapošov – drobné chlapča s ryšavými kotletami, bojazlivé dievča s dvomi myšacími chvostíkmi a viac než trochu šibnutý profesor so začmudenými motoristickými okuliarmi.

„My totiž vieme niečo, čo ostatní nevedia,“ vravieval Proktor. „Vieme, že keď priatelia slúbia, že budú držať pokope a navzájom si pomáhať, jeden plus jeden plus jeden je omnoho viac než tri.“

A bola to pravda pravdúca. Ale na priateľa im toho profesor teda veľa nenapísal. Doteraz len jediná úbohá pohľadnica, to bolo všetko. Za celé tri mesiace, ktoré ubehli od chvíle, keď sa profesor posadil na svoj motocykel, nasadil si koženú helmu, poslednýkrát im zamával a vydal sa na cestu do Paríža, pevne rozhodnutý znovu nájsť lásku svojho života Júliu Margarínovú. Tú za záhadných okolností stratil pred mnohými, mnohými rokmi, keď ešte študoval vo Francúzsku. Lisa a Bule videli Júliinu fotku iba na stene v profesorovom laboratóriu. Pochádzala z čias, keď ona a Proktor tvorili zamilovaný pár. Na fotke vyzerali obaja tak šťastne, až to Lise vohnalo slzy do očí. A bola to v podstate Lisa, kto doktora

Proktora presvedčil, že sa má vrátiť do Paríža a nájsť Júliu.

„Je to čudné!“ trvala na svojom Lisa. „Veď sa pozri sám!“

Lisa mu podala pohľadnicu a Bule sa zahľadel na obrázok.

„Hm,“ zamrmal. Zastavil sa pod najbližšou pouličnou lampou. Dôkladne pohľadnicu študoval. Viackrát pritom zahmkal. Znelo to hlbavo a inteligentne.

„Je z Paríža,“ povedala Lisa a ukázala na čiernobielu fotku. Vyzerala, akoby ju niekto urobil v ktorési zamračené ráno. Na obrázku bolo veľké otvorené námestie. Napriek množstvu prechádzajúcich sa ľudí s dáždňíkmi či v cylindroch pôsobilo námestie zvláštne prázdno. Že ide o svetoznáme francúzske hlavné mesto, prezrádzal len nápis PARÍŽ na dolnom okraji obrázka.

„Vidíš to čo ja?“ premýšľavo zamrmal Bule.

„Čo myslíš?“

„Akoby na tom námestí niečo chýbalo. Vlastne na celom tom obrázku.“

„Možno,“ pripustila Lisa. Preskúmala obrázok pozornejšie a usúdila, že Bule má pravdu. Ale nemohla prísť na to, čo by to tak mohlo byť.

„Navyše je tá pohľadnica trochu zvlnená...“ povedal Bule a opatrne ju stlačil. „Takže bola premočená a zase vysušená. Povedz, stála si v sprche, keď si ju čítala?“

„Jasné, že nie,“ ohradila sa Lisa. „Takáto už prišla.“

„Aha!“ vyštekol Bule a vztýčil drobný ukazováčik s ohryzeným nechtom. „Buleho geniálny mozog práve prefikánym spôsobom rozlúštil nesporné riešenie tejto záhady! Pohľadnica zmokla v Paríži!“

Lisa prevrátila oči. „A na to si prišiel ako?“

„To je prosté, milá Lisa. Stojí to na pohľadnici. Prečítaj si to sama.“ Bule jej vrátil pohľadnicu.

Ale Lisa si to nepotrebovala prečítať. Stručný text na pohľadnici prečítala už dvanásťkrát a poznala ho naspamäť. Ale keďže ty si pohľadnicu sotva mohol čítať, pozri si ju teraz:

Asil & Elub

Táram a kukal: Voda! Sedem AM!

Cha!

Kukmes

„Kukol a voda! Proste v Paríži pršalo. Ešte niečo ťa zaujíma?“ spokojne sa spýtal Bule, kým študoval zvyšky svojich ohlodaných nechto v snahe nájsť aspoň jeden, do ktorého by sa ešte mohol pustiť.

„Nie to, ako pohľadnica zmokla, je na tom to čudné,“ povedala Lisa. „Ale to, čo napísal! Kto sú napríklad Asil a Elub?“

„Možno zabudol, ako sa voláme,“ odvetil Bule.

„To určite nie, veď do adresy napísal moje meno úplne správne – Lisa Pedersenová,“ namietla Lisa.

„Hm,“ zamrmľal Bule. Už to neznelo tak inteligentne ako predtým.

„Asil je Lisa odzadu,“ povedala Lisa.

„To je prosté,“ prikývol Bule a rýchlo si to prečítal odzadu. A presne tak, z Asil bola zrazu Lisa. „Ale čo potom znamená Elub?“ spýtal sa.

„Hádaj!“ zastonala Lisa a prevrátila oči.

„Hm... Lisa hore nohami?“

„Bule odzadu!“

„Haha,“ uškrnul sa Bule a ukázal svoje drobné krivé zúbky. „Robím si srandu. To je prosté.“ Ale uši mu trošičku očervneli. „V tom prípade je problém vyriešený, tak čo stále máš?“

„To nie je to, čo je zvláštne!“ zvolala rozčúlene Lisa.

„A čo potom?“

„Predsa zvyšok toho textu!“

Bule mávol krátkou ručičkou.

„Chcel nám povedať, že v Paríži prší, Lisa. Dážď v októbri je tá najobyčajnejšia záležitosť. Ešte aj v púšti Kalahari zvykne v októbri pršať. Vlastne tam prší tak veľmi, že celá púšť je zaplavená a nosorožec namíbijský sadzovo-škvrnitý – tvrdohlavec, ktorý odmieta naučiť sa plávať – musí ostať stáť

na dne a zadržiavať dych až do novembra. Takže nie je nezvyčajné, keď trochu zaprší aj v Paríži.“

„Nosorožec namíbijský sadzovo-škvrnitý?“ zatvárila sa Lisa skepticky.

„Hej,“ prikývol Bule. „Spomína sa na strane 620 v knihe *Zvieratá, ktoré ani vlastná mať neznáša*.“

Lisa si povzdychla. Bule často odkazoval na toto dieľo, ktoré mal zrejme vo svojej knižnici jeho starý otec. Ale ani ona, ani nikto, o kom by vedela, nikdy knihu s názvom *Zvieratá, ktoré ani vlastná mať neznáša* nevidel.

„Ale čo s tým AM?“ pýtala sa Lisa. „Čo to má znamenať?“

„To je jednoduché,“ povedal Bule. „AM je francúzska jednotka miery. Približne taká, ako je milimeter v Nórsku. V rádiu napríklad hovorievajú, že za posledný deň spadlo sedem milimetrov zrážok, čiže namerali sedem milimetrov. No a v Paríži miesto toho hovoria AM.“

Lisa sa na Buleho pochybovačne zahľadela. „Ale čo ten podpis? A tá divná prvá veta?“

Bule mykol plecom. „Kukal, tak sa podpísal ako Kukmes. Malá slovná hračka.“

„Kraviny a somariny!“ vyprskla Lisa. „Po prvé, takéto detinské výrazy by profesor Proktor určite nepoužil, a po druhé, určite vie, že tá prvá veta nedáva zmysel. Použiť jedno sloveso v prítomnom a druhé v minulom čase... sa predsa len tak nemôže.“

„Nemôže?“ Bule sa poškrabkal na ľavej ryšavej kotlete.

Lisa rezignovane vzdychla. „A čo robí na konci to ,cha?“

Bule sa zhovievavo usmial. „Ale, hlupáčik, to sa dá predsa pochopiť úplne najľahšie. Sedem AM je napriek všetkému už dosť na to, aby to v Paríži spôsobilo menšie záplavy. Zo Severného mora sa priplavia grónske tulene a narážajú do Parížanov plávajúcich do pekárne po čerstvé bagety. Je trochu neprijemné, keď zaberú práve na tvoju bagetu, jasné, ale inak je to celkom vtipné.“

„Bule, ale už aj prestaň!“ ozvala sa Lisa varovne.

Bule na ňu nechápavo pozrel, ale poslušne sklapol.

„Niečo za tým väzí,“ dumala Lisa.

„He?“ nerozumel Bule. „Čo kde väzí?“

„To neviem, ale niečo za tým je. Vezmi si napríklad tú známku. Nepripadá ti na nej niečo zvláštne?“

„Nie, keď mám pravdu povedať, štvorček papiera so zubkami a s obrázkom akéhosi vážneho pánta nespôsobuje, že by som od údivu strácal reč.“

„Ale všimol si si, čo je na tej známke napísané?“

„To nie,“ musel priznať Bule. Lisa mu znovu podala pohľadnicu.

„Félix Faure,“ prečítal Bule. „To bude zrejme meno toho pánta. A 1888 bude zrejme letopočet. Fuj!“

„Fuj?“ nechápala Lisa.

„Hej, predstav si, oblizovať známku, ktorá má viac ako sto rokov...“

„No, myslíš, že vyzerá, akoby mala sto rokov?“

Bule si preštudoval známku dôkladnejšie. Musel pripustiť, že Lisa má úplnú pravdu. Okrem toho, že predtým zmokla, bola známka úplne nová. Mala svieže farby a ostré, nezodrané rožky.

„Možno je to tlačová chyba,“ povedal, ale tentoraz už nie s takou istotou.

„Myslíš?“ zapochybovala Lisa.

Bule potriasol hlavou. „Niečo za tým väzí.“

„Celé je to na hlavu, úplne hore nohami,“ vzdychla Lisa.

„Myslel som, že pred chvíľou si tvrdila, že skôr odzadu,“ povedal Bule.

„Čo hovoríš?“ spozornela Lisa.

„To, čo si povedala ty.“

„A to bolo?“

„Že to je odzadu,“ zopakoval Bule.

„Presne tak,“ súhlasila Lisa a vzala si naspäť pohľadnicu.
„Presne tak!“

Skúmavo ju študovala. A zalapala po dychu.

„Čo sa deje?“ spýtal sa znepokojene Bule.

„M-m-myslím, že doktor Proktor je v nebezpečenstve,“ zakoktala, náhle celá bledá. „Čítaj odzadu celú pohľadnicu.“

Bule to urobil. A môžeš to urobiť aj ty. Napríklad teraz.
Hotovo? Už chápeš?

Ok, ani Bule to najskôr nechápal. „Sem kuk“, čítal nahlas. „Ach! Mame des! A do vlaku kamarát Bule a Lisa.“

„Stojí tam presne to,“ zastonala Lisa. „Niekde sa stala strašná chyba.“

„Hej,“ súhlasil Bule. „V slove ‚mame‘ mu chýba dĺžeň nad a, a pred ‚kamarát‘ zabudol dať čiarku.“

„Nemyslím to!“ vybuchla Lisa. „Ty nič nechápeš?“

„Nie,“ priznal Bule a poškrabal sa na kotlete. „Napríklad vôbec nechápem, čo chce povedať tým ‚sem kuk‘.“

Lisa sústredene hľadela na pohľadnicu. „Pozri sa na tú šípku,“ povedal. „Ukazuje na známku.“

Bule si strčil pravý ukazovák do pravého ucha a usilovne sa v ňom s privretým pravým okom vrtal. Takto sa totiž Bulemu rozmyšľa najlepšie – funguje to, ako keď sa otočí kľúčikom v zapalovaní auta. Mozog sa mu jednoducho naštartuje. Keď z ucha prst vytiahol, ozvalo sa zreteľné ‚plop‘.

„Mám to,“ oznámil Bule a fascinovane sa pozeral na ukazovák. „Pohľadnica je tajná správa iba pre nás, nikto

iný ju nesmie rozlúštiť. Proktor správne odhadol, že prešibanec ako ja hneď pochopí, že niečo na spôsobe, akým ju napísal, nesedí.“

Lisa zagúľala očami, ale Bule sa neobťažoval venovať tomu pozornosť.

„Kuk sem‘ a šípka ukazujúca na známku,“ pokračoval. „To znamená, že zvyšok správy je schovaný pod známkou! Musíme ju len odstrániť.“

„Tak presne na toto som prišla už pred chvíľou,“ povedala Lisa.

Bule jej podal pohľadnicu naspäť a spokojne smrkol: „Ešte šťastie, že ma tu máme, aby som podobné tajné šifry rozlúštil, však?“

2. KAPITOLA | PIVNICA DOKTORA PROKTORA

Lisin otec, veliteľ, sa prebudil na gauči. V ústach mal pachuť novinového papiera a tlačiarenskej černe. Ako obvykle totiž zaspal s novinami na tvári. Chrápал tak mocne, že záclony na oknách povievali. Spodná strana novín – tá so správami o počasi – sa mu každým nádychom prisala k perám. Pozrel na hodiny. Spokojne si povzdychol, keď zistil, že čoskoro bude načasе ísť si ľahnúť. Ale najskôr obložený chlieb s kuraťom. Radšej dva. Pohodil noviny na konferenčný stolík. Obrovské brucho prevalil cez okraj gauča. To ho automaticky vymrštilo na nohy.

Vošiel do kuchyne.

„Ahojte,“ pozdravil.

Pri kuchynskej linke stála Lisa. Na stoličke vedľa nej Bule, drobné chlapča od susedov. Z tej podivnej rodinky, ktorá sa na Kanónovú ulicu prisťahovala tejto jari. Pred nimi stála rýchlovarná kanvica chrliaca paru. Bublala, až sa triasla.

„Nie ste náhodou trochu primladí na to, aby ste pili kávu?“ zívól veliteľ.

„Ale, ale, il comandante,“ ozval sa Bule. „My predsa nevaríme kávu.“

Len teraz si veliteľ všimol, že Bule pridržiava vypínač,

aby sa kanvica nevypla, ale pokračovala vo varení. A že jeho dcéra drží v pare stúpajúcej z kanvice niečo, čo vyzerá ako pohľadnica.

„A čo teda robíte?“

„Chod' preč, ocko,“ odháňala ho Lisa.

„Hej! Ja som veliteľ! To ja tu vydávam rozkazy!“ ohradil sa veliteľ. „A chcem vedieť, čo to tu vyvádzate!“

„Prepáčte, il comandante,“ odpovedal Bule. „Toto podlieha vrcholnému utajeniu. Keby sme vám niečo prezradili, dozvedeli by ste sa priveľa. A určite viete, čo sa robí s ľuďmi, ktorí sa dozvedia priveľa.“

„Čo také?“ spýtal sa veliteľ a založil ruky vbok.

„Vyreže sa im jazyk. Aby nemohli rozprávať. A odseknú všetky prsty na pravej ruke. Aby nemohli písať.“

„A ak zistíte, že som ľavák?“ zisťoval veliteľ.

„Tak to máte vskutku smolu. V tom prípade pridete aj o prsty na ľavej ruke.“

„A čo ak viem písať perom medzi prstami na nohách?“

„Obe nohy preč, il comandante. Mrzí ma to, ale špionáž je drsná záležitosť.“

„Hej, vyzerá to tak,“ povzdychol si veliteľ.

„Ale všetko zlé je na niečo dobré,“ utešoval ho Bule. „Ak človek nemá nohy, môže pokojne ležať na gauči. Až do Veľkej noci. Vyhne sa tak voskovaniu lyží, praniu ponožiek a zaväzovaniu šnúrok na topánkach.“

„Na tom niečo je,“ uznal veliteľ. „Ale čo ak mi napadne, že si môžem vložiť pero do úst? Alebo že sa môžem dorozumievať morzeovkou pomocou žmurkania?“

„Naozaj mi je ľúto, že ste na to prišli, il comandante. To budeme nútení okamžite vám useknúť hlavu.“

Veliteľ sa smial, až sa mu veľké brucho natriasalo.

„Prestaňte s tými hlúposťami, vy dvaja,“ vstúpila do toho Lisa. „Ocko, odíď! Je to rozkaz!“

Veliteľ vyšiel z miestnosti krútiac hlavou. Lisa vytiahla pohľadnicu z pary. Posadili sa ku kuchynskému stolu. Lisa pinzetou nesmierne opatrne odlepovala známku.

„Funguje to!“ vybuchla nadšene. „Ako si vedel, že para známku uvoľní?“

„Ále, to sú len základné vedomosti z oblasti detektívneho vyšetrovania,“ povedal Bule. V skutočnosti aj on vyzeral trochu prekvapene.

„Tam, kde bola známka, je niečo napísané, ale písmenká sú príliš malé na to, aby som to dokázala prečítať,“ skúmala Lisa pohľadnicu pod svetlom. „Možno tebe by to šlo lepšie, keďže si taký... ehm, menší.“

„Čo to má s tým spoločné?“ zodvihol Bule obočie.

Lisa mykla plecom: „Menším ľuďom stačia menšie oblečenie aj menšie autá. Prečo nie aj menšie písmo?“

„Tak sa na to pozrime,“ zamrmľal Bule a skúmavo žmúril na pohľadnicu.

„Nič,“ oznámil a bez toho, aby na Lisu čo len pozrel, natiahol pred seba ruku. „Optiku, prosím!“

Lisa priskočila ku kuchynskej zásuvke. Vytiahla maminu lupu. Vložila ju Bulemu do otvorenej dlane.

„A-ha,“ ozval sa Bule, keď videl, čo na pohľadnici stojí. Pretože to, čo videl, bolo toto:

S.O.S. Stratil som sa v čase. Vezmite pohár s časomydlom z môjho laboratória a okamžite prídte do Paríža. Vezmite aj francúzske štipce na nos, ležia v zásuvke s nepatentovanými vynálezmi. Peniaze na cestu získate tak, že predáte túto známku v Hodinárstve Redingot v ulici Rosenkrantz. Ale majiteľke ani slova o tom, ako ste sa k známke dostali alebo kam budete cestovať! Rozumieš, Bule?

„Jasné, rozumiem,“ zamrmal Bule a posunul lupu nižšie.

V Paríži chodte rovno do penziónu Pomfrit. Keď tam dorazíte...

... ozdravom doktor Proktor.

„Hej,“ vykrikol Bule. „To čo má byť?! Je to rozmazané!“

„Zničené vodou,“ šepľala bez dychu Lisa nakúkajúca ponad jeho plece. „Napísal ešte niečo?“

Bule posunul lupu trochu nižšie.

P. S.: Kľúč od laboratória som prefikane schoval na tajné miesto, konkrétne pod rohožku.

„Na čo ešte čakáme?“ otočil sa Bule k Lise.

„Tri, šty...“ vykrikla Lisa.

„... ri!“ dokončili zborovo a zoskočili zo stoličiek. Lisa zo spodnej zásuvky vylovila ockovu vreckovú baterku. Vzápätí vybehli na Kanónovú ulicu. Na drevené domy aj záhrady sa medzitým zniesli ticho a tma. Mesiac zvedavo pozoroval,

ako preliezajú cez plot do záhrady toho najmenšieho domčeka s tou najvyššou trávou. Prešprintovali popri hruške k pivničným dverám. Nadvihli rohožku.

Áno. V mesačnom svetle sa zaligotal kľúč. Strčili ho do kľúčovej dierky starých, dávno nenatretých dverí. Keď ním otočili, kov varovne zaškrípал. Ostali stáť a hľadeli na dvere.

„Ty prvý,“ zašepkala Lisa.

„V pohode,“ odpovedal Bule a sťažka preglgol.

Zadržal dych. A potom kopol do dverí. Najsilnejšie, ako vládal. Pánty zavřzgali. Dvere sa otvorili. Zvnútra zavanul chladný, zatuchnutý vzduch. Ponad hlavy im niečo preletelo a zmizlo do noci. Mohol to byť buď neobvykle veľký nočný motýľ, alebo celkom obvykle veľký netopier.

„Des,“ striaslo Lisu.

„A hrôza,“ dodal Bule. Zažal baterku. Dôstojne vkráčal dnu.

Lisa sa obzrela. Ešte aj stará známa milá hruška vyzerala, akoby mala miesto konárov bosorácke pazúry. Naťahovala ich k mesiacu. Lisa si tesnejšie pritiahla bundu a poponáhľala sa dnu za Bulem.

Ale ten sa už stihol stratiť z dohľadu a Lisa videla len čiernočiernu tmú.

„Bule,“ zašepkala Lisa. Dobre vedela, že keď človek hovorí potme nahlas, znie to tak, že sa cíti ešte viac sám.

„Tu som,“ odšepkal Bule naspäť. Lisa šla za zvukom. Zbadala kužeľ svetla z baterky. Dopadal na niečo na stene.

„Našiel si časomydlo?“ zistovala.

„Nie,“ odvetil Bule. „Ale našiel som toho najväčšieho pavúka na celej severovýchodnej pologuli. Má sedem nôh a už hodnú chvíľu si ich neholil. Papuľu má takú obrovskú, že mu vidno pery. Mrkni na tú beštiu!“

Lisa videla, že na stene sedí celkom obyčajný a nijako zvlášť veľký pavúk.

„Sedemnohý peruánsky vysávač, nesmierne zriedkavý druh,“ nadšene šeptal Bule. „Živí sa tým, že napáda iný hmyz a vysáva mu mozog.“

„Mozog?“ pozrela Lisa na Buleho. „Nevedela som, že hmyz má mozog.“

„A to je práve ten dôvod, prečo je sedemnohý peruánsky vysávač taký zriedkavý druh,“ šeptal ďalej Bule. „Pretože hmyz s mozgom skoro nikde nežije.“

„Odkiaľ to všetko vieš?“ spýtala sa Lisa.

„Píše sa o tom v...“

„Ani mi to nehovor,“ prerušila ho Lisa, „v knižke *Zvieratá, ktoré ani vlastná mať neznáša*.“

„Presne tak,“ potvrdil Bule. „Takže kým ty nájdeš časomydlo a štipce na nos, ja sa pokúsim chytiť tento vzácny exemplár pavúka. Ok?“

„Ale máme len jednu baterku.“

„Tak zažni svetlo.“

„Zažni...“ začala Lisa a prevrátila oči. „Prečo nám to nenapadlo skôr?“

„Pretože by to nebolo ani spolovice také parádne strašidelné,“ odpovedal Bule a namieril kužeľ svetla z baterky na vypínač pri dverách. Lisa ním otočila. Vzápätí sa vynálezcovská pivnica doktora Proktora kúpala v bielom svetle.

Boli tam hrnce a tlakové hrnce. Police plné zaváraninových pohárov s rôznymi zmesami práškov a chemikálií. Boli tam železné a sklenené rúrky. Skúmavky a bandasky. Dokonca aj stará puška s hokejovým pukom pripevneným k hlavni. Vedľa pušky visela na stene fotka, ktorá sa Lise tak veľmi páčila – bol na nej mladý doktor Proktor na svojej motorke vo Francúzsku. V postrannom vozíku sedela ona – krásna Júlia Margarínová s ryšavkastými vlasmi. Doktorova vyvolená a životná láska. Obaja sa usmievali a vyzerali tak šťastne, až Lisu hrialo pri srdci. Na jedinej pohľadnici, ktorá im doteraz prišla, písal, že sa jej dostal na stopu. Ktovie, či ju už našiel?

Lisin pohľad ďalej kĺzal po veciach v izbe. Zastavil sa na takmer prázdnom pohári s niečím jahodovočerveným na dne. No jej pohľad neupútala sýta farba jahôd, ale etiketa.

Pretože tá vyzerala takto:

Lisa zložila pohár z police. Podišla k veľkému hrdzavému regálu. Vytiahla zásuvku s nápisom NEPATENTOVANÉ VYNÁLEZY. Prehrabovala sa medzi rôznymi doskami a zakladačmi, až kým neprišla k písmenu F. A veru – boli tam aj zažltnuté dosky s nápisom FRANCÚZSKE ŠTIPCE NA NOS.